Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2025)0309

Aplicarea dispozițiilor tratatului referitoare la principiile subsidiarității și proporționalității și la rolul parlamentelor naționale în procesul legislativ european

Rezoluția Parlamentului European din 27 noiembrie 2025 referitoare la aplicarea dispozițiilor tratatului referitoare la principiile subsidiarității și proporționalității și la rolul parlamentelor naționale în procesul legislativ european (2025/2042(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), în special articolul 5 privind delegarea competențelor, subsidiaritatea și proporționalitatea, articolul 10 alineatul (1) privind democrația reprezentativă, articolul 10 alineatul (2) privind reprezentarea cetățenilor UE, articolul 10 alineatul (3) privind dreptul cetățenilor UE de a participa la viața democratică a Uniunii, articolul 11 privind democrația participativă și articolul 12 privind rolul parlamentelor naționale,

– având în vedere Protocolul nr. 1 la TUE și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană[1] și Protocolul nr. 2 la TUE și la TFUE privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității[2],

– având în vedere articolele 2-6, 15 și 122 din TFUE,

– având în vedere rezoluțiile sale din 7 mai 2009 referitoare la dezvoltarea relațiilor dintre Parlamentul European și parlamentele naționale, în temeiul Tratatului de la Lisabona[3], din 16 aprilie 2014 referitoare la relațiile dintre Parlamentul European și parlamentele naționale[4], din 19 aprilie 2018 referitoare la aplicarea dispozițiilor

---

1 JO C 202, 7.6.2016, p. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj .
2 JO C 115, 9.5.2008, p. 206.
3 JO C 212 E, 5.8.2010, p. 94.
4 JO C 443, 22.12.2017, p. 40.

tratatului privind parlamentele naționale[5] și din 17 ianuarie 2024 referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor tratatului privind parlamentele naționale[6],

– având în vedere Rezoluția sa din 22 noiembrie 2023 referitoare la proiectele Parlamentului European de revizuire a tratatelor[7], în special modificările propuse cu privire la principiul subsidiarității și la Protocolul nr. 2,

– având în vedere raportul lui Mario Draghi din 9 septembrie 2024 intitulat *The future of European competitiveness*[8] (raportul Draghi),

– având în vedere rapoartele anuale ale Comisiei privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, precum și relațiile cu parlamentele naționale,

– având în vedere raportul final referitor la Grupul de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient” din 10 iulie 2018[9].

– având în vedere comunicarea Comisiei din 23 octombrie 2018 intitulată „Principiile subsidiarității și proporționalității: consolidarea rolului lor în elaborarea politicilor UE” (COM(2018)0703),

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri constituționale (A10-0224/2025),

A. întrucât principiul subsidiarității, consacrat la articolul 5 alineatul (3) din TUE, garantează că: „în domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Uniunea intervine numai dacă și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre nici la nivel central, nici la nivel regional și local, dar datorită dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii”. întrucât acest principiu garantează echilibrul puterilor în UE; întrucât principiul proporționalității, prezentat la articolul 5 alineatul (4) din TUE, prevede că acțiunea UE, în conținut și formă, nu trebuie să

---

5 JO C 390, 18.11.2019, p. 121.
6 JO C, C/2024/5714, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj .
7 JO C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.
8 Draghi, M., *The future of European Competitiveness* (Viitorul competitivității europene), Comisia Europeană, 9 septembrie 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.
9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_ro?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_ro.pdf.

depășească ceea ce este necesar pentru realizarea obiectivelor tratatelor;

B. întrucât aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității este esențială pentru a asigura legitimitatea democratică, precum și impactul normativ și eficiența reglementărilor UE; întrucât este esențial ca UE să respecte diversitatea statelor sale membre și să evite să le impună acestora și subiecților lor de drept sarcini de reglementare inutile;

C. întrucât articolele 2-6 din TFUE delimitează în mod clar competențele exclusive, partajate și de sprijin ale UE;

D. întrucât principiile subsidiarității și proporționalității au fost menționate explicit pentru prima dată în Tratatul de la Maastricht, pentru a echilibra puterile tot mai mari ale Uniunii Europene cu suveranitatea statelor sale membre; întrucât rolul parlamentelor naționale a fost consolidat prin Protocolul nr. 2 la tratate, adăugat prin Tratatul de la Lisabona, cu introducerea unui sistem de alertă timpurie (SAR);

E. întrucât, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2009, au fost prezentate 577 de verificări ale subsidiarității și avize motivate din partea parlamentelor naționale, 3 803 contribuții din partea parlamentelor naționale, trei „cartonașe galbene” și niciun „cartonaș portocaliu”;

F. întrucât, în conformitate cu principiile consacrate în Tratatul de la Lisabona, în special în Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității, întregul cadru instituțional al UE trebuie să depună eforturi coerente și susținute pentru a asigura implicarea activă a parlamentelor naționale în procesul decizional european; întrucât mecanismele „cartonașului galben” și „cartonașului portocaliu”, astfel cum sunt prevăzute în Tratatul de la Lisabona, ar trebui consolidate și ar trebui avută în vedere sporirea eficacității acestora;

G. întrucât numai prima dintre cele trei proceduri ale cartonașului galben a condus la retragerea unei propuneri de regulament[10], a doua a condus la o cooperare consolidată între 20 de state membre în locul punerii în aplicare în unanimitate[11], iar a treia nu a avut

---

10 Propunere de regulament al Consiliului din 21 martie 2012 privind exercitarea dreptului de a desfășura acțiuni colective în cadrul libertății de stabilire și al libertății de a presta servicii (COM(2012)0130).

11 Instituirea Parchetului European: cartonașul galben a fost declanșat în 2013, iar cooperarea consolidată a fost adoptată în temeiul articolului 86 din TFUE în 2017.

niciun efect, deși parlamentele din 11 state membre au transmis 14 avize motivate[12];

H. întrucât SAR a condus la doar două proceduri în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) pentru a evalua aplicarea corectă a principiilor subsidiarității și proporționalității; întrucât CJUE a hotărât în ambele cazuri că nu a existat nicio încălcare a principiilor subsidiarității și proporționalității;

I. întrucât respectarea strictă a principiilor subsidiarității și proporționalității de către Comisie și de către colegiuitori poate ajuta la reducerea sarcinilor de reglementare și contribui la un proces legislativ mai eficient,

J. întrucât există o practică consacrată potrivit căreia fiecare președinție prin rotație a Consiliului Uniunii Europene are o dimensiune parlamentară, parlamentele naționale participând împreună cu Parlamentul European la numeroase conferințe interparlamentare pe diverse teme;

K. întrucât parlamentele naționale sunt incluse în procesul legislativ al UE atât în temeiul dispozițiilor specifice ale Protocolului nr. 2 din TFUE, cât și prin exercitarea controlului democratic pe care îl exercită asupra guvernelor lor naționale, care reprezintă interesele statelor membre în cadrul Consiliului;

L. întrucât articolul 122 din TFUE este conceput pentru a fi utilizat numai în situații excepționale și de criză și nu ar trebui utilizat abuziv ca modalitate de a eluda alte proceduri prevăzute de tratate, cu atât mai mult cu cât acest lucru ar exclude participarea Parlamentului și ar putea, prin urmare, să slăbească încrederea publicului;

M. întrucât controlul asupra Comisiei, în calitate de organ executiv al UE, ar trebui exercitat atât de Parlamentul European, cât și de parlamentele naționale,

1. reafirmă importanța fundamentală a principiilor subsidiarității și proporționalității pentru cadrul juridic și instituțional al UE; reamintește că principiile subsidiarității și proporționalității ar trebui să fie elemente esențiale ale abordării Comisiei privind o mai bună legiferare, care se bazează pe cele trei procese fundamentale de evaluare, evaluare a impactului și consultare a părților interesate; reiterează că aceste principii sunt esențiale pentru a garanta

---

12 Directiva (UE) 2018/957 a Parlamentului European și a Consiliului din 28 iunie 2018 de modificare a Directivei 96/71/CE privind detașarea lucrătorilor în cadrul prestării de servicii (JO L 173, 9.7.2018, p. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

repartizarea competențelor și faptul că acțiunile UE sunt necesare și adecvate;

2. subliniază că raționamentul care stă la baza principiului subsidiarității constă în a garanta că deciziile sunt luate cât mai aproape posibil de cetățeni, protejând capacitatea statelor membre de a lua decizii și măsuri și de a autoriza intervenția Uniunii atunci când obiectivele unei acțiuni nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot fi realizate mai bine la nivelul UE, datorită amplorii și efectelor acțiunii propuse, având ca obiectiv principal maximizarea eficacității și asigurarea unei proximități mai mari față de cetățeni;

3. reamintește că principiile subsidiarității și proporționalității impun ca măsurile adoptate de instituțiile UE să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru atingerea obiectivelor legitime urmărite de legislația UE;

4. subliniază că conceptul de „subsidiaritate activă”, astfel cum a fost elaborat de Grupul de lucru privind subsidiaritatea, proporționalitatea și scenariul „Mai puțin, dar mai eficient” (denumit în continuare „grupul de lucru”), se bazează pe cooperarea constructivă dintre toate nivelurile de guvernanță în toate etapele ciclului de viață al legislației UE, în beneficiul cetățenilor UE;

Rolul Comisiei

5. invită Comisia să dea dovadă de diligență și discreție atunci când propune acte legislative care intră în sfera competențelor partajate; invită Comisia să definească clar și detaliat temeiul juridic al acțiunii la nivelul UE, asigurând respectarea deplină a competențelor statelor membre și utilizarea adecvată a fundamentelor juridice; subliniază că întregul cadru instituțional al UE trebuie să depună eforturi coerente și susținute pentru a asigura implicarea activă a parlamentelor naționale în procesul decizional european;

6. ia act cu îngrijorare de alegerea de către Comisie a articolului 122 din TFUE ca temei juridic pentru alocarea a 800 de miliarde EUR pentru Planul de reînarmare a Europei „ReArm Europe – Readiness 2030”; invită Comisia să revizuiască temeiul juridic al acestei inițiative; îndeamnă Comisia să interpreteze articolul 122 din TFUE, în orice propunere viitoare, în lumina concepției sale inițiale, ca o soluție extraordinară pentru gestionarea crizelor și în spiritul principiului subsidiarității;

7. subliniază că orice inițiativă legislativă a Comisiei care intră sub incidența competențelor partajate trebuie să fie strict încadrată de o evaluare ex ante aprofundată a impactului, care să demonstreze într-un mod argumentat și cuantificat necesitatea unei intervenții eficace și alegerea instrumentelor adecvate; solicită Comisiei să justifice în

mod expres, printr-o analiză comparativă între statele membre, că armonizarea legislativă la nivelul UE aduce o valoare adăugată substanțială și nu constituie o extindere disimulată a competențelor; reamintește intenția Comisiei, exprimată în comunicarea sa din 2018, de a integra o grilă de evaluare în orientările sale privind o mai bună legiferare și de a o utiliza ca parte a evaluărilor de impact, a evaluărilor și a expunerilor de motive care însoțesc propunerile sale legislative; regretă că, până în prezent, acest lucru nu a fost pus in aplicare în practică; salută, în acest sens, grila de subsidiaritate elaborată de Comitetul European al Regiunilor și încurajează Comisia să o utilizeze ca bază pentru evaluările sale privind subsidiaritatea; insistă asupra necesității unui control mai riguros al utilizării articolelor 122 și 352 din TFUE ca temei juridic și solicită o consultare prealabilă consolidată a parlamentelor naționale și regionale cu competențe legislative înainte de a propune acte legislative la nivelul UE;

8. ia act de preocupările exprimate în unanimitate de Comisia pentru afaceri europene[13] a Senatului Franței cu privire la temeiul juridic slab pentru anumite inițiative legislative ale UE, la tendința tot mai mare de a favoriza regulamentele în detrimentul directivelor și la utilizarea excesivă a actelor de punere în aplicare sau a actelor delegate;

9. reamintește că articolul 5 din Protocolul nr. 2 la tratate prevede obligația Comisiei de a evalua în detaliu dacă a respectat principiile subsidiarității și proporționalității; îndeamnă Comisia ca, împreună cu Parlamentul European, să efectueze o analiză mai sistematică a subsidiarității și proporționalității atunci când elaborează propuneri legislative; reamintește că controalele de subsidiaritate sunt esențiale pentru buna guvernanță și nu ar trebui reduse la un exercițiu pur formal; solicită o mai mare transparență în aplicarea acestor principii, cu fiecare propunere legislativă oferind justificări detaliate pentru intervenția UE, valoarea adăugată a acțiunii și proporționalitatea măsurilor în raport cu obiectivele;

10. constată că răspunsurile Comisiei la avizele motivate trebuie analizate cu atenție, chiar și atunci când nu sunt sprijinite de un număr mare de parlamente naționale; subliniază importanța situației specifice din fiecare stat membru, ținând seama de diversitatea tradițiilor juridice și de diferențele regionale din cadrul UE; își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că există puține dovezi că Comisia își modifică în mod semnificativ propunerile ca urmare a avizelor motivate prezentate de parlamentele naționale;

---

13 Senatul, Comisia pentru afaceri europene, „Dérive normative de l’Union européenne – Rapport d’information n° 190 (2024-2025)” („Excesul de legiferare al Uniunii Europene - Raport de informare nr. 190 (2024-2025)”), 4 decembrie 2024.

11. subliniază că punerea în aplicare a noii legislații a UE poate implica costuri foarte ridicate pentru municipalități, în special în zonele îndepărtate sau slab populate; consideră că municipalitățile trebuie să dispună de resurse financiare suficiente pentru a pune în aplicare dreptul UE, astfel încât acestea să poată respecta noile norme legislative ale UE; subliniază că aceste resurse financiare ar trebui să corespundă costurilor de punere în aplicare suportate de municipalități;

12. subliniază că parlamentele naționale au utilizat rareori procedurile „cartonașului galben” sau „cartonașului portocaliu”; subliniază că acest lucru nu se datorează lipsei de interes din partea parlamentelor naționale; ia act de faptul că există o serie de explicații posibile pentru utilizarea limitată a procedurii „cartonașului galben”, inclusiv lipsa de transparență în procesul de elaborare a legislației UE, lipsa de cunoștințe cu privire la procesul legislativ al UE și constrângerile de timp; consideră că parlamentele care se abțin de la utilizarea instrumentului îngreunează atingerea pragului necesar; recunoaște că procedura actuală este prea greoaie și ar putea fi îmbunătățită; reamintește, în acest context, propunerile sale anterioare de extindere a termenului pentru procedurile „cartonașului galben” la 12 săptămâni și de inițiere a unei reflecții mai ample asupra posibilității de a transforma sistemul de avertizare timpurie (SAT) într-un instrument care să permită parlamentelor naționale să contribuie la definirea politicilor UE; reamintește, în acest sens, cea mai recentă rezoluție a sa referitoare la punerea în aplicare a dispozițiilor tratatului privind parlamentele naționale, în care a invitat statele membre să se asigure că parlamentele naționale dispun de resurse suficiente pentru a-și îndeplini rolul constituțional de supraveghere și a recomandat ca parlamentele naționale să utilizeze Platforma de schimburi interparlamentare a UE (IPEX) într-un mod mai eficace și să implice parlamentele lor regionale în punerea în aplicare a SAT;

13. salută crearea unor proceduri informale pentru a îmbunătăți coordonarea dintre Comisie, parlamentul European și parlamentele naționale, cum ar fi dialogul politic, dialogul raportorilor și site-ul web intitulat „Avizele parlamentelor naționale și răspunsurile Comisiei”[14]; îndeamnă Comisia să exploreze modalități de îmbunătățire în continuare a consultării cu parlamentele naționale cu privire la preocupările legate de subsidiaritate, de exemplu prin crearea unui „centru unic pentru subsidiaritate” (SSH) bazat pe platforma IPEX, în care avizele motivate, precum și, de exemplu, contribuțiile, avizele Comitetului European al Regiunilor, răspunsurile Comisiei și rezoluțiile Parlamentului European, să fie colectate și accesibile în mod liber; consideră că un SSH ar fi un loc adecvat în care statele membre să solicite Comisiei să propună

---

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home .

sprijinirea sau coordonarea legislației într-un domeniu care ține de competența exclusivă a statelor membre;

14. salută eforturile recente ale Comisiei de a extinde și de a îmbunătăți grila de subsidiaritate ca parte a evaluării sale ex ante a impactului legislației UE, utilizând setul de instrumente pentru o mai bună legiferare; invită Comisia să integreze în continuare revizuirea subsidiarității în ciclul său de elaborare a politicilor, printre altele, prin extinderea evaluării subsidiarității după negocierile interinstituționale dacă modificările rezultate impun acest lucru;

15. ia act de preocupările legate de faptul că implicarea Comisiei în ceea ce privește colaborarea cu parlamentele naționale este limitată și are loc prea târziu în procesul legislativ, ceea ce, la rândul său, limitează capacitatea parlamentelor naționale de a influența propunerile legislative; îndeamnă Comisia să invite parlamentele naționale să ofere contribuții într-o etapă mai timpurie, mai exact atunci când au loc consultări;

16. consideră că dialogul interparlamentar formal și informal într-o etapă timpurie a procesului legislativ este esențial pentru transpunerea corectă a principiului subsidiarității; observă că acesta ar putea lua forma unor reuniuni lunare sau trimestriale între deputații în Parlamentul European și membrii parlamentelor naționale, în spiritul articolului 9 din Protocolul nr. 1;

17. invită Comisia să analizeze întotdeauna cu atenție dacă, în anumite domenii, o coordonare sporită cu autoritățile naționale ar reprezenta o soluție mai adecvată decât crearea unor noi agenții transnaționale;

18. subliniază rolul esențial al parlamentelor în centrul democrației și necesitatea de a respecta o repartizare clară a competențelor între diferitele niveluri ale democrației liberale europene, și anume la nivel local, regional, național și european, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din TUE, pentru a asigura legitimitatea democratică și un proces decizional eficient, precum și pentru consolida încrederea și cooperarea între parlamente la diferite niveluri;

19. invită Comisia să țină seama într-o mai mare măsură de opiniile exprimate de Comitetul European al Regiunilor prin intermediul Rețelei de monitorizare a subsidiarității, creată pentru a facilita schimbul de informații între autoritățile locale și regionale și UE cu privire la diferite propuneri legislative care, dacă sunt adoptate, vor avea un impact direct asupra acestor organisme și asupra politicilor de care sunt responsabile;

Rolul parlamentelor naționale

20. subliniază că parlamentele naționale au un rol esențial în respectarea de către UE a principiului subsidiarității și că procesul

legislativ va consolida validitatea și legitimitatea democratică a UE și a inițiativelor sale legislative; subliniază necesitatea unui control continuu al legislației UE și a unei participări mai active a parlamentelor naționale prin intermediul mecanismelor prevăzute în tratate, inclusiv al procedurilor „cartonașului galben” și „cartonașului portocaliu”; încurajează parlamentele naționale să își suplimenteze capacitățile de a controla și de a contesta cu succes acțiunile UE în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității, exercitând un control mai puternic și în timp util al propunerilor legislative și asigurându-se că inițiativele legislative ale UE respectă echilibrul și partajarea competențelor între UE și statele sale membre;

21. reamintește că parlamentele naționale exercită un control democratic asupra guvernelor lor naționale, care reprezintă interesele statelor membre în cadrul Consiliului; subliniază că unele state membre prevăd o participare mai activă a parlamentelor lor naționale și/sau regionale la procesul legislativ european, de exemplu prin exercitarea rezervei parlamentare; încurajează toate statele membre să pună în aplicare măsuri care să asigure o participare mai activă a parlamentelor naționale la formarea pozițiilor lor naționale, pentru a consolida legitimitatea democratică a deliberărilor Consiliului;

22. salută contribuțiile celei de-a LXXII-a reuniuni plenare a Conferinței organelor parlamentare specializate în chestiunile Uniunii ale parlamentelor Uniunii Europene (COSAC)[15], care a recomandat consolidarea revizuirii subsidiarității de către parlamentele naționale prin prelungirea termenului de opt săptămâni pentru prezentarea avizelor la zece săptămâni și prin reducerea pragului de declanșare a procedurii „cartonașului galben” la un sfert din voturile exprimate;

23. solicită consolidarea rolului parlamentelor naționale în UE prin consolidarea transparenței, a dialogului și a mecanismelor de cooperare între parlamentele naționale și Comisie; subliniază că, deși parlamentele naționale nu dețin competențe oficiale directe asupra Comisiei, similare celor ale Parlamentului European, influența lor politică ar trebui consolidată pentru a asigura o mai mare transparență și legitimitate a acțiunilor Comisiei;

24. consideră că parlamentelor naționale ar trebui să li se acorde un rol mai pozitiv și mai proactiv, de exemplu prin crearea unui „cartonaș verde” care să funcționeze cu praguri mai scăzute; solicită, de asemenea, în contextul următoarei revizuiri a tratatelor, extinderea la 12 săptămâni a termenului actual de 8 săptămâni pentru prezentarea de către parlamentele naționale a unor avize motivate în

---

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf .

temeiul articolului 4 din Protocolul nr. 1; reamintește că Comisia a prevăzut deja o anumită flexibilitate în ceea ce privește termenele, excluzând, în plus, perioada cuprinsă între 20 decembrie și 10 ianuarie;

25. reiterează necesitatea de a consolida cooperarea structurală a colegiuitorilor UE cu legiuitorii de la nivel național, regional și local; subliniază că, în acest sens, „Săptămâna parlamentară europeană” și reuniunile interparlamentare la nivel de comisii au avut un rol esențial; consideră că dezvoltarea în continuare a unei Săptămâni parlamentare europene anuale extinse ar permite deputaților în Parlamentul European, comisarilor și miniștrilor președințiilor Consiliului să se prezinte în fața tuturor parlamentelor naționale și, după caz, regionale, pentru a discuta și explica agenda europeană alături de parlamentarii naționali;

26. sugerează deschiderea unei discuții privind elaborarea unei declarații politice comune sau a unui acord-cadru între parlamentele naționale și Parlamentul European, în ceea ce privește organizarea Săptămânii parlamentare europene propuse, pentru a oferi un cadru mai coerent de cooperare la nivel politic, instituțional și administrativ; consideră că Săptămâna parlamentară europeană propusă ar trebui să tragă învățăminte din forumurile actuale și anterioare, cum ar fi săptămâna parlamentară organizată de Conferința privind semestrul european și Conferința interparlamentară privind stabilitatea, coordonarea economică și guvernanța în Uniunea Europeană, precum și Conferința privind viitorul Europei; consideră, totodată, că întâlnirile familiilor politice și întrunirile între grupurile politice naționale și europene și cele din cadrul acestora organizate în cadrul cooperării interparlamentare a UE ar putea aduce o valoare adăugată sub forma unei dezbateri politice europene autentice;

27. consideră că utilizarea limitată a procedurii „cartonașului galben” și ineficacitatea procedurii „cartonașului portocaliu” indică faptul că există încă loc de îmbunătățiri și că acestea au limite, deoarece nu produc efecte obligatorii asupra propunerilor legislative ale Comisiei; consideră că, în acest sens, este posibilă o mai bună coordonare între parlamentele naționale; subliniază că o mai bună cooperare între parlamentele naționale și Parlamentul European ar conduce la o implicare mai activă în propunerile legislative ale UE și că cooperarea prin intermediul guvernelor naționale ca intermediari ar conduce la consolidarea rolului parlamentelor naționale în elaborarea legislației UE;

28. subliniază rolul important al comunităților regionale și locale, și îndeamnă Comisia să exploreze modalități prin care contribuția acestora poate fi mai bine integrată în propunerile legislative, precum și în evaluarea legislației UE în vigoare; consideră, în acest sens, că Comisia ar trebui să faciliteze organizarea de consultări

publice la nivel local și regional și să sporească intervenția și participarea cetățenilor la procesul de elaborare a politicilor UE;

29. încurajează instituțiile UE și parlamentele regionale cu competențe legislative să se implice mai activ și să interacționeze direct unele cu altele, respectând totodată pe deplin rolul și competențele parlamentelor naționale; solicită parlamentelor naționale să includă avizele motivate ale parlamentelor regionale cu competențe legislative în avizele lor finale motivate care sunt trimise președinților Parlamentului, Consiliului și Comisiei, atunci când competențele regionale exclusive sunt afectate; reamintește că articolul 12 din TUE și Protocolul nr. 1 conferă parlamentelor naționale dreptul de a primi informații direct de la instituțiile UE; sugerează ca dreptul la informare să fie extins și la parlamentele regionale cu competențe legislative;

30. invită Comisia, în conformitate cu recomandările raportului Draghi, să lanseze o investigație la nivelul UE pentru a identifica și analiza motivele care stau la baza exercitării limitate a capacității de control a parlamentelor naționale în ceea ce privește subsidiaritatea; încurajează Comisia să se bazeze pe expertiza și experiența autorităților naționale și regionale în ceea ce privește transpunerea și punerea în aplicare a legislației UE;

Rolul CJUE

31. subliniază că CJUE joacă un rol esențial în aplicarea și interpretarea principiilor subsidiarității și proporționalității în cadrul juridic al UE; subliniază că, de la introducerea sa ca principiu general, principiul subsidiarității nu a făcut obiectul unui control jurisdicțional intens din partea CJUE; observă că, în avizele lor, avocații generali dau dovadă de o implicare redusă în ceea ce privește argumentele legate de subsidiaritate;

32. avertizează că aparenta reticență a CJUE de a asigura respectarea principiului subsidiarității ar putea cauza reticența statelor membre de a se adresa CJUE încă de la început;

33. recomandă Comisiei ca, în cadrul consultărilor sale cu statele membre, să se asigure că guvernele furnizează dovezi că țin seama de pozițiile parlamentelor naționale și regionale cu competențe legislative;

34. recunoaște reticența percepută a CJUE de a aplica cu fermitate principiul subsidiarității ca o constrângere semnificativă asupra acțiunii legislative a UE;

35. observă că CJUE are, de asemenea, obligația de a respecta principiul subsidiarității atunci când interpretează chestiuni legate de competențele partajate, deoarece actul de interpretare judiciară a legislației echivalează cu procesul legislativ;

36. ia act de interpretarea CJUE potrivit căreia neluarea în considerare a situației specifice a unuia sau mai multor state membre în evaluarea unei inițiative legislative nu constituie o încălcare a principiului proporționalității[16]; insistă asupra faptului că particularitățile individuale ale statelor membre sunt relevante pentru elaborarea legislației pentru UE în ansamblul său;

37. își exprimă îngrijorarea cu privire la hotărârea CJUE potrivit căreia neefectuarea unei evaluări a impactului nu poate fi considerată o încălcare a principiului proporționalității[17]; invită Comisia să efectueze evaluări ale impactului fără excepție și să se asigure că, atunci când se modifică domeniul de aplicare al propunerii legislative, Comisia prezintă o nouă evaluare a impactului;

38. subliniază că respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității este esențială pentru încrederea cetățenilor în UE și în legislația sa și ar trebui comunicată mai clar publicului în cadrul comunicării privind inițiativele legislative unice;

39. reiterează faptul că evaluările de impact ar trebui să se bazeze pe informații exacte, obiective și complete; consideră, prin urmare, că este esențial ca colegiuitorii UE să colecteze contribuții ale autorităților locale și regionale, care sunt în măsură să furnizeze cele mai precise informații cu privire la diferite aspecte;

40. solicită efectuarea unui sondaj în rândul parlamentelor naționale pentru a evalua factorii care influențează utilizarea de către acestea a procedurii „cartonașului galben” și modul în care percep respectarea principiului subsidiarității în procesul decizional al UE;

41. consideră că este oportun să se efectueze un sondaj în rândul organismelor legislative naționale, pentru a colecta feedback din partea acestora cu privire la aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității; sugerează, prin urmare, Comisiei să efectueze un astfel de sondaj pentru a identifica în ce domenii și în ce măsură organismele legislative naționale trebuie să fie protagoniști ai schimbării;

Observații finale

42. solicită o definire și o aplicare mai clară și mai coerentă a principiilor subsidiarității și proporționalității, ținând seama de abordarea subsidiarității active elaborată de grupul de lucru și garantând că toate instituțiile UE aplică o înțelegere comună a acestor principii

---

16 Hotărârea Curții de Justiție din 18 iunie 2015, *Republica Estonia/Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene*, C-508/13, ECLI:EU:C:2015:403.

17 Hotărârea Curții de Justiție din 3 decembrie 2019, *Republica Cehă/Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene*, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035.

fundamentale în procesul legislativ; propune deschiderea unei discuții privind crearea unei „instanțe pentru subsidiaritate” în perspectiva unei viitoare revizuiri a tratatelor;

43. solicită remedierea tuturor lacunelor pentru a asigura o mai mare transparență în pregătirea propunerilor legislative de către Comisie, inclusiv colaborarea mai timpurie cu parlamentele naționale pentru a garanta că preocupările legate de subsidiaritate sunt abordate în mod adecvat;

44. sprijină concluzia raportului Draghi potrivit căreia politicile și acțiunile legislative ale UE ar trebui să se concentreze asupra domeniilor în care UE are în mod real o valoare adăugată mai mare în comparație cu acțiunile politice întreprinse la nivel național sau subnațional; îndeamnă, de asemenea, instituțiile UE să adopte un principiu de autolimitare în procesul de elaborare a politicilor, prin selectarea mai atentă a inițiativelor viitoare și simplificarea legislației existente;

45. consideră că legislația UE în vigoare ar trebui evaluată periodic din punctul de vedere al proporționalității și al adecvării cu realitățile contemporane; subliniază că inteligența artificială poate fi esențială pentru identificarea inconsecvențelor juridice sau a efectelor disproporționate, facilitând astfel respectarea normelor și remedierea, dacă este cazul, a oricărei lipse de proporționalitate;

46. sugerează că toate activitățile interparlamentare desfășurate în cadrul Protocolului nr. 1 la Tratatul de la Lisabona (inclusiv COSAC, IPEX, CECDP etc.) de către parlamentele naționale și Parlamentul European ar trebui să fie mai bine utilizate și integrate sinergic pentru a aplica mai bine principiile subsidiarității și proporționalității;

47. semnalează că, întrucât sunt aleși direct de cetățenii europeni, deputații în Parlamentul European au competențe importante în stabilirea agendei legislative a UE; se angajează să utilizeze dreptul de inițiativă prevăzut la articolul 225 din TFUE pentru a propune abrogarea de acte legislative în vederea reducerii sarcinii de reglementare, cu respectarea deplină a principiilor subsidiarității și proporționalității;

48. reiterează că respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității va facilita o mai bună legiferare și va reduce sarcinile de reglementare și birocrația; insistă asupra faptului că, înainte de a prezenta o propunere legislativă, Comisia ar trebui să evalueze dacă efectul pozitiv scontat poate fi obținut la nivel local, regional sau național și că, în caz de incertitudine cu privire la nivelul cel mai adecvat de acțiune, ar trebui să existe o prezumție relativă în favoarea nivelurilor inferioare de guvernare;

49. subliniază concluziile grupului de lucru potrivit cărora Comisia și colegiuitorii ar trebui să își echilibreze activitatea în direcția unei puneri în aplicare mai eficace, mai degrabă decât în direcția inițierii unei noi legislații sau a modificării constante a legislației existente în domenii în care corpusul legislativ existent este matur și/sau a fost revizuit recent în mod substanțial;

°

° °

50. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei și parlamentelor naționale.